

Innholdet i artene

Endringer i innholdet i artene fra 2026 til 2027 er merket med blå tekst.

Artene er delt inn i ni artsserier, der hver artsserie omfatter arter av lik eller lignende karakter:

Artsserie 0 – Lønn

Artsserie 1 og 2 – Kjøp av varer og tjenester som *inngår* i egen tjenesteproduksjon

Artsserie 3 – Kjøp av varer og tjenester som *erstatte* egen tjenesteproduksjon

Artsserie 4 – Overføringer og tilskudd til andre

Artsserie 5 – Finansutgifter mv.

Artsserie 6 – Salgsinntekter

Artsserie 7 – Overføringer fra andre *med* krav om motytelse mv.

Artsserie 8 – Overføringer fra andre *uten* krav om motytelse

Artsserie 9 – Finansinntekter mv.

Artsseriene og de enkelte artene er forklart i punkt 9.2 til 9.10.

I punkt 9.1 gis først en definisjon av begrepene *staten*, *kommuner*, *fylkeskommuner* og *andre*, som benyttes i artsseriene 3, 4 7 og 8.

Definisjoner

Artene på artsserie 3, 4, 7 og 8 er delt inn etter hvem som er motpart for kjøpet/salget eller overføringen, det vil si om det er *staten*, en annen *kommune*, en annen *fylkeskommune* eller *andre* som er motparten i transaksjonen. Disse er definert/avgrenset som følger:

Staten (artene 300, 400, 700 og 800/810)

Begrepet *staten* omfatter:

1. Departementer, statsforvalteren osv.
2. Statlige institusjoner. Eksempelvis NAV, Skatteetaten, Tolldirektoratet, politiet, domstolene, Kartverket, statlige utdanningsinstitusjoner mv.
3. Statlige foretak og forvaltningsbedrifter. Eksempelvis helseforetakene, Statsbygg mv.

Fylkeskommuner (artene 330, 430, 730 og 830)

Begrepet *fylkeskommuner* omfatter:

1. Fylkeskommuner (for en fylkeskommune: andre fylkeskommuner), herunder alle virksomheter som er en del av denne fylkeskommunen som rettssubjekt:
 - a. fylkeskommunekassen
 - a. fylkeskommunens foretak etter kommuneloven kapittel 9
 - b. vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 hvor fylkeskommunen er vertskommune.
2. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt, men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for.¹
3. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt, men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for.²

¹ Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

² Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

Kommuner (artene 350, 450, 750 og 850)

Begrepet *kommuner* omfatter:

1. Kommuner (for en kommune: andre kommuner), herunder alle virksomheter som er en del av denne kommunen som rettssubjekt:
 - a. kommunekassen
 - b. kommunens foretak etter kommuneloven kapittel 9
 - c. vertskommunesamarbeid etter kommuneloven kapittel 20 hvor kommunen er vertskommune.
2. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt, men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for.³
3. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt, men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for.⁴

Andre (artene 370, 470, 770 og 890)

Begrepet *andre* omfatter:

1. Interkommunale selskaper (IKS) etter IKS-loven der kommunen eller fylkeskommunen *ikke* er deltaker.
2. Interkommunalt politisk råd etter kommuneloven kapittel 18 som er eget rettssubjekt der kommunen eller fylkeskommunen *ikke* er deltaker.
3. Kommunalt oppgavefellesskap etter kommuneloven kapittel 19 som er eget rettssubjekt der kommunen eller fylkeskommunen *ikke* er deltaker.
4. Aksjeselskaper, både kommunalt eller fylkeskommunalt, statlig og privat eide.
5. Samvirkeforetak.
6. Foreninger ol.
7. Stiftelser.
8. Annen privat virksomhet (enkelpersoner, enkeltmannsforetak etc.).
9. Andre selskaper eller juridiske personer/rettssubjekter som ikke er nevnt over.

³ Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

⁴ Konserninterne arter benyttes ikke, se kapittel 6 punkt 6.3.1 og 6.3.3.

Artsserie 0 – Lønn

Om artsserien

Artsserie 0 omfatter lønnsutgifter, pensjonsutgifter og arbeidsgiveravgift.

I artene 010-089 inngår alle utgifter som er både trekk- og opplysningspliktige.

Godtgjørelser og lønn som er trekkpliktig/opplysningspliktig, men ikke arbeidsgiveravgiftspliktig, føres på art 089.

Lønnsutgifter til enkelte typer aktiviteter føres på særskilte arter:

- Art 070 – Lønn til vedlikehold
- Art 075 – Lønn til renhold

Pensjonsinnskudd (arbeidsgivers andel) og trekkpliktige forsikringsordninger føres på art 090.

Feriepenger og alle andre lov- og avtalefestede tillegg som er tilknyttet stillingen skal følge den enkelte art under 010-090.

På art 099 føres arbeidsgiveravgift av lønnsartene 010-080 og 090.

Sykelønnsrefusjon føres på art 710.

Forklaringer til artene 010 til 099

010 Fastlønn

1. Lønn for fast ansatte i faste stillinger
2. Lønn for faste stillingshjemler, også vikarer/engasjerte for fast ansatte i ulønnet permisjon/ledig stillingshjemmel
3. Avtalefestede tillegg til lønn i faste stillinger, f.eks. lørdag/søndags- og helge-/høytidstillegg m.m (jf. HTA kap. 5)
4. Svangerskapspermisjon (100 prosent): lønnsutgifter belastes 010 og vikarutgifter 020
5. Svangerskapspermisjon (80 prosent): lønnsutgifter til vikaren (20 prosent) belastes 010 og 80 prosent på 020
6. Vaktmestere
7. Ekstra avtaler med leger om utvidet arbeidstid utover normalarbeidsuke
8. Fast regulativ lønn tillitsvalgte (HTA)
9. Samlingsromtillegg (samlingsstyrertillegg)
10. Lønn til vikarer (inkl. avtalefestede tillegg) skal føres som vikarlønn på art 020 dersom det utbetales lønn både til vikaren og den fast ansatte. Dersom lønn til vikarer kommer i stedet for lønn til fast ansatt, skal lønn til vikarer føres på 010/040.
11. Lønn til timelønnede arbeidere i turnus når deres timer dekker opp arbeid som inngår i ordinær fastsatt turnus.

020 Lønn til vikarer

1. Vikarutgifter som kommer i tillegg til fast lønnsutbetaling for stillingen på art 010
2. Vikarlønn for personer som har permisjon med lønn
3. Vikarutgifter for sykefravær, tillitsverv, ombudsverv, svangerskapspermisjon og ferie
4. Lønn til fast ansatte som vikarierer for personer som har sykefravær

030 Lønn til ekstrahjelp

1. Utgifter til midlertidig stillinger/ansatte utover faste stillinger/stillingshjemler
Sommerhjelp, sesonghjelp
2. Engasjementer
3. Andre former for ekstrahjelp

040 Overtidslønn

1. Overtidsbetaling utover fast regulativlønn eller annen bestemt lønn. Det vil si samlet overtidsgodtgjørelse.
2. Fast overtidsgodtgjørelse

050 Annen lønn og trekkpliktige godtgjørelser

1. Omsorgsstønad
2. Sysselsettingstiltak
3. Lærlinger
4. Utrykning brannvesen, brannøvelser
5. Arbeidsgodtgjørelse fosterhjem og besøkshjem
6. Forskjøvet arbeidstid
7. Støttekontakter
8. Turtillegg
9. Fri avis, telefon
10. Honorar (trekkpliktig)
11. Lønn/godtgjørelser tillitsvalgte
12. Tilsynsfører
13. Avlastning
14. Tolketjeneste
15. Sluttvederlag (fallskjerm)
16. Trekkpliktige stipend
17. Lønn ved ettersøk
18. Overskudd på godtgjørelse, der hvor det er beregnet (ellers på art 160)

070 Lønn til vedlikehold

1. Lønn til vedlikeholdsarbeidere (ikke vaktmestere o.l.).
2. Art 070 benyttes ikke til lønnsutgifter i investeringsregnskapet.
3. Lønn knyttet til arbeid med planlegging eller prosjektering skal ikke føres på art 070, men på annen aktuell lønnsart.
4. Vikarer og ekstrahjelp ved vedlikeholdsarbeid
5. Overtid vedlikehold

075 Lønn til renhold

1. Lønn til egne renholdsarbeidere, inkludert renholdsledere
2. Lønn til vikarer og ekstrahjelp renhold
3. Overtid til renholdsarbeidere

080 Godtgjørelser til folkevalgte

1. Tapt arbeidsfortjeneste når politikere tar fri fra arbeid
2. Lønn til ordfører, varaordfører, eventuelt andre heldagspolitikere
3. Godtgjørelser til folkevalgte i politiske råd og utvalg
4. Godtgjørelse til politisk oppnevnte medlemmer i utvalg, råd og styrer
5. Møtegodtgjørelse

089 Trekkpliktig, opplysningspliktig, ikke arbeidsgiveravgiftspliktig lønn

1. Introduksjonsstønad
2. Kvalifiseringsstønad
3. Annen opplysningspliktig, men skatte- og avgiftsfri lønn
4. Dersom kommunen overfører midler til private som etter avtale med kommunen utbetaler introduksjonsstønad på vegne av kommunen, føres hele overføringen fra kommunen til private på art 470.

090 Pensjonsinnskudd og trekkpliktige forsikringsordninger

1. Pensjonsinnskudd, fellesordninger
2. Arbeidsgiveravgiftspliktige forsikringsordninger
3. Kollektive ulykkes- og gruppelivsforsikringer
4. Pensjonskasser, f.eks. KLP, SPK, egen pensjonskasse
5. Avtalefestet pensjon (AFP)
6. Premieavvik pensjoner (utgiftsføring og inntektsføring)
7. Personforsikringer som ikke er opplysningspliktige føres på art 185

099 Arbeidsgiveravgift

1. Arbeidsgiveravgift av lønnsartene 010-090
2. Arbeidsgiveravgift av premieavvik (utgiftsføring og inntektsføring)
3. [Arbeidsgiveravgift av bruk av premiefond \(krediteres funksjon 173\)](#)
4. Konsulenttjenester kan være arbeidsgiveravgiftspliktige dersom vedkommende ikke er selvstendig næringsdrivende.

Artsserie 1/2 – Kjøp av varer og tjenester som inngår i egen tjenesteproduksjon

Om artsserie 1 og 2

Hovedregel

Artsserie 1/2 benyttes for utgifter til kjøp av varer og tjenester som *inngår* som produksjonsfaktorer i kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon.

Varer og tjenester som inngår i egenproduksjon er varer og tjenester som en leverandør yter til kommunen eller fylkeskommunen, der varen/tjenesten er "deltjenester" som er nødvendig for at kommunen eller fylkeskommunen skal kunne levere et "sluttprodukt" (se artsserie 3). Eksempler på dette er kjøp av rengjøring i kommunale bygg, kantinedrift, vedlikeholdstjenester.

Kjøp av materiell og tjenester til enkelte typer aktiviteter føres på særskilte arter:

- Art 105 – Undervisningsmateriell
- Art 230 – Vedlikeholdstjenester, påkostning, nybygg og nyanlegg
- Art 260 – Renholds- og vaskeritjenester

Unntak – art 380

Konserninterne kjøp av varer og tjenester skal rapporteres på art 380 og ikke artsserie 1/2 når *begge parter (både kjøper og selger)* fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

Forklaringer til artene 100 til 195

100 Kontormateriell

1. Utgifter til forbruksmateriell
2. Innkjøp og utgifter til rekvisita, kopieringspapir, tonere til maskiner og skrivere (utenfor serviceavtale)
3. Driftsutgifter til stiftmaskiner/makuleringsmaskiner utenfor driftsavtale
4. Annet kontormateriell
5. Abonnementer på aviser og fagtidsskrift
6. Faglitteratur (ikke bibliotek)
7. Kartverk (kjøp)

105 Undervisningsmateriell

1. Kommuner: Bare grunnskolen er pålagt å bruke denne arten, men andre funksjoner kan benytte arten ved behov (eks. barnehager, fritidsklubber og kulturformål)
2. Fylkeskommuner skal fra 2009 benytte denne arten for læremidler.
3. Utgifter til innkjøp av læremidler/undervisningsmateriell som elever bruker. Trykte og digitale læremiddel (inklusive lisenser) og digitalt utstyr. Eksempler:
 - a. Matvarer til bruk i undervisningen
 - b. Elev-PC'er, læringsbrett/nettbrett (f.eks. Ipad)
 - c. Arbeidsmaterialer, materialer til sløyd og tekstiler til bruk i håndarbeid
 - d. Klasesett av undervisningsmateriell
 - e. Bøker til skolebibliotek (bøker til folkebibliotek på art 200)
 - f. Fritt skolemateriell
 - g. Lek- og sysselsettingsmateriell
 - h. Læremidler til integrering
 - i. Materiell til musikkundervisning
 - j. Læremidler i videregående opplæring

110 Medisinsk forbruksmateriell

1. Mindre medisinsk utstyr, rekvisita
2. Laboratorierekvisita
3. Medisinsk forbruksmateriell
4. Kjemikalier til medisinsk bruk
5. Røntgenrekvisita
6. Surstoff, lystgass, inkontinensartikler mv.

114 Medikamenter

1. Innkjøp av medisiner

115 Matvarer

1. Matvarer til bevertning i kommunal regi
2. Matvarer til bevertning ved møter/utvalg/organisasjoner/råd
3. Matvarer for hjemkjøring
4. Drikkevarer
5. Kioskvarer
6. Matvarer for servering ved kurs og opplæring
7. Skolefrukt og grønt

120 Samlepost for annet forbruksmateriell, varer og tjenester

1. Samlepost for varer og tjenester som ikke skal føres på andre arter.
2. Sivilarbeidere
3. Tjenestefrikjøp politikere (refusjon lønnsutgifter til fast arbeidsgiver)
4. Velferdstiltak ansatte, for eksempel leie av parkeringsplasser
5. Velferdstiltak brukere
6. Gaver til ansatte
7. Kantinetjenester
8. Annet forbruksmateriell, forbruksvarer
9. Spesialbekledning, arbeidstøy
10. Rengjøringsmateriell til forbruk såpe, vaskemidler, tørkepapir
11. Større rengjøringsutstyr f.eks. rengjøringsmaskiner føres på art 200
12. Kjemikalier, veisalt
13. Filmleie til kino
14. Teaterbilletter
15. Ikke opplysningspliktig dekning av utgifter til eksterne og egne ansatte (støttekontakter etc.). Dette inkluderer hotellutgifter som ikke er knyttet til opplæring/kurs (føres på art 150).
16. Driftsmateriell knyttet til drift av bygg, eksempelvis festeanordninger, filtre, lyskilder, remmer, pakninger mv. Kjøp av utstyr føres på art 200. Materialer knyttet til vedlikehold av bygg føres på art 250.
17. Materialer til drift og vedlikehold av maskiner føres på art 170.
18. Kjøp av kulturtilbud tilknyttet den kulturelle skolesekken (både kjøp til egne elever og kjøp for videreformidling til andre).

130 Post, bank, telefon, internett, bredbånd

1. Betalingsformidling/forvaltningsutgifter
2. Porto
3. Abonnement (faste avgifter og utgifter til bruk) internett/bredbånd, telefon, mobiltelefon mv.
4. Bankgebyrer
5. Finansielle transaksjoner (eksempler: VIPPS, NETS mv.)
6. Bankavtaler
7. Datakommunikasjon
8. Etablering/bruk av internett
9. Linjeleie
10. Sambandsleie

140 Annonser, reklame, informasjon

1. Stillingsannonser
2. Alle typer annonsemedium
3. Utgivelse/formidling av informasjon
4. Informasjonsavis
5. Kommuneguide
6. Gaver ved representasjon
7. Kinoannonsering
8. Annonsering av åpningstider
9. Trykking, kopiering

150 Opplæring og kurs

1. Omfatter utgifter som ikke er opplysningspliktige.
2. Faglig veiledning
3. Utgifter til foreleser/kursholder
4. Opplæringstiltak for ansatte
5. Kursavgifter og oppholdsutgifter ved deltagelse på kurs
6. Opplysningspliktige godtgjørelser i forbindelse med kurs/opplæring føres på art 160/165.

160 Utgifter og godtgjørelser for reiser, diett, bil mv. som er opplysningspliktige

1. Reiseutgifter
2. Skyssgodtgjørelse
3. Reisegodtgjørelser for kurs
4. Kjøregodtgjørelser
5. Kostgodtgjørelser
6. Losjigodtgjørelse
7. Andre opplysningspliktige reisegodtgjørelser

165 Andre opplysningspliktige godtgjørelser

1. Telefongodtgjørelse går under art 050.
2. Verktøygodtgjørelse (som ikke er skattepliktig)
3. Flyttegodtgjørelser
4. Kompensasjon praksisutgifter
5. Uniformsgodtgjørelse (som ikke er skattepliktig)
6. (Kommentar: Kjøp av tjenester fra registrerte næringsdrivende føres på relevant art for den aktuelle insatsfaktoren/tjenesten og ikke art 165.)
7. Utgiftsdekning fosterhjem og besøkshjem
8. Andre opplysningspliktige godtgjørelser som ikke er trekkpliktige.
9. Ikke opplysningspliktige reiseutgifter føres på art 170

170 Transport og reise

1. Ikke opplysningspliktige reiseutgifter (tog, buss, fly, taxi, ferge etc.), herunder eksempelvis:
 - a. Korttidsleie av transportmidler (enkeltreiser)
 - b. Parkeringsavgift
 - c. Bompenger
2. Utgifter til kjøp av transporttjenester som inngår i kommunal og fylkeskommunal egenproduksjon, eksempelvis:
 - a. Transport som inngår i kommunale primæroppgaver
 - b. Transport av eldre/funksjonshemmede
 - c. Transport av dagpasienter
 - d. Transport av elever og førskolebarn
 - e. Annen transport av personer
 - f. Flyttetjenester
3. Utgifter til drift og vedlikehold av egne og leide transportmidler og anleggsmaskiner o.l., eksempelvis:
 - a. Årsavgifter og forsikringer, herunder egenandeler ved skade på egne transportmidler, anleggsmaskiner ol.
 - b. Drivstoff, olje og rekvisita
 - c. Strøm til lading av elektriske kjøretøy
 - d. Vedlikehold, service og reparasjoner, herunder materiell til transportmidler
4. Når utgifter til drift og vedlikehold er inkludert i leieavtaler føres utgiften på art 210.
5. Skyss mellom hjem og skole (skoleskyss): Kommunens utgifter til skoleskyss føres på art 170 (betaling for kjøp av transporttjenester). Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss føres også på art 170 dersom skyssen mellom hjem og skole eventuelt utføres av fylkeskommunen selv (utgifter til drift og vedlikehold av egne/leide transportmidler). Fylkeskommunens utgifter til skoleskyss som utføres av andre føres på art 370 (evt. 380) (kjøp som erstatter egenproduksjon), og dette vil eksempelvis omfatte betaling for kontrakter med rutebilselskap, betaling for skyss med drosje e.l., betaling for billetter/reisekort til elever, og refusjon av utlegg til elever som skaffer skyss selv.

180 Strøm

1. Strøm/elektrisk kraft til belysning og oppvarming
2. Utgifter vedrørende konsesjonskraft eller kraftrettighet som benyttes i (fylkes)kommunens egne anlegg og bygninger (skal fordeles på byggfunksjonene). Merverdiavgift føres som kompensasjon eller inngående avgift, avhengig av bruk av kraften.

181 Fjernvarme og fjernkjøling

1. Energiutgifter fra fjernvarmeanlegg og utgifter knyttet til fjernkjøling

182 Fyringsolje og fyringsparafin

1. Utgifter til fossil olje og parafin til oppvarming

183 Naturgass og andre fossile gasser

1. Energiutgifter der naturgass og andre fossile gasser (LPG, propan, butan) er energikilde

184 Bioenergi

1. Energiutgifter der bioenergi er energikilde (ved, pellets, briketter, biogass, bioolje, etc.)

185 Forsikringer, vakthold og sikring

1. Forsikring av personer og personell i (fylkes)kommunen (ikke trekk- og opplysningspliktige forsikringsordninger, jf. 090 og 165)
2. Elevforsikring
3. Yrkesskadeforsikring
4. Alarmsystemer, vakthold og vektertjenester
5. Forsikring av bygninger, anlegg, eiendommer, maskiner og utstyr, herunder egenandeler ved skade på egne bygninger, anlegg mv.
6. Tilskudd til Norsk Pasientskadeerstatning

190 Leie av lokaler og grunn

1. Husleie for eiendommer i tjenesteytingen, herunder innleie av utleieboliger fra private.
Art 190 benyttes i den utstrekning det følger av punkt 5.5.3. Se også punkt 6.5 og 6.6 om husleie mellom regnskapsenheter innenfor samme KOSTRA konsern.
2. Leie av grunn, ubebygde eiendommer
3. Festeavgifter

195 Avgifter, gebyrer, lisenser o.l.

1. Kontingenter
2. Eiendomsavgifter
3. Kommunale gebyrer som belastes egne enheter (vann, avløp, avfall, feiing, slam, planforslag, byggesak mv.)
4. Byggesaksgebyr
5. Lisenser på dataprogrammer/innkjøp av og oppgradering av dataprogrammer
6. Lisenser til Tono, Bono
7. Kopieringsavtaler (eks .KOPINOR-avgift)
8. Lisens matrikkelen
9. Faste avgifter, lisenser og andre avtaleforpliktelser som gjentar seg (bortsett fra vedlikehold/service, jf. 240).
10. Avgift til staten for slutthåndtering av avfall

Forklaringer til artene 200 til 285

200 Kjøp og finansiell leie av driftsmidler

1. Kjøp og finansiell leie av inventar, utstyr og maskiner, inkludert innkjøpsutgifter. Kjøp og leie av transportmidler føres på art 210.
2. Alle leieutgifter (faste og variable) og utgifter til drift og vedlikehold som er inkludert i leieavtalen føres på art 200. Drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen føres på aktuell art.
3. Eksempler på driftsmidler: inventar, utstyr og maskiner: møbler, kontorutstyr, bøker, instrumenter, kunst, IKT-utstyr, kjøkkenutstyr, redskaper, verktøy, kontormaskiner, rengjøringsmaskiner, anleggsmaskiner og lignende.
4. En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold.
5. Det nærmere skillet mellom finansiell leie og operasjonell leie er Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 Leieavtaler, se www.gkrs.no.

209 Medisinsk utstyr

1. Kjøp og leie (finansiell og operasjonell) av medisinsk utstyr.

210 Kjøp og leie av transportmidler

1. Kjøp og finansiell eller operasjonell leie av transportmidler.
2. Alle leieutgifter (faste og variable) og utgifter til drift og vedlikehold som er inkludert i leieavtalen føres på art 210. Drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen føres på aktuell art.
3. Ved operasjonell leieavtale føres drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen på art 170 eller annen aktuell art.
4. Eksempler på transportmidler er personbil, buss, lastebil, varebil.
5. En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold.
6. Det nærmere skillet mellom finansiell leie og operasjonell leie er omtalt i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 Leieavtaler, se www.gkrs.no.

220 Leie av driftsmidler

1. Operasjonell leie av inventar, utstyr og maskiner. Finansiell leie av driftsmidler føres på art 200.
2. Alle leieutgifter (faste og variable) og utgifter til drift og vedlikehold som er inkludert i leieavtalen føres på art 220. Drifts- og vedlikeholdsutgifter som ikke er inkludert i leieavtalen føres på aktuell art.
3. Eksempler på driftsmidler: se art 200.
4. En leieavtale klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold.
5. Det nærmere skillet mellom finansiell leie og operasjonell leie er omtalt i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 8 Leieavtaler, se www.gkrs.no.

230 Vedlikehold, påkostning nybygg og nyanlegg

1. Art 230 skal kun omfatte innkjøp av varer/tjenester fra andre.
2. Vedlikehold og vedlikeholdsavtaler anlegg og bygninger, innvendig og utvendig
3. Vedlikehold og nyanlegg av kummer og røranlegg
4. Vedlikehold og nyanlegg av veier
5. Byggetjenester ifm. påkostning eller nyanlegg/nybygg (rivning, rigging, grunnarbeider, ombygging, utvikling mv)
6. Rådgivingstjenester som er nødvendige for å gjennomføre konkrete vedlikeholdstiltak/nybygg/nyanlegg (byggeledelse, prosjektering mv)
7. Under art 230 plasseres alle utgifter knyttet til kjøp av tjenester for vedlikehold av bygg, nybygg, anlegg og nyanlegg, inkl. eksempelvis veier og installasjonstjenester, men ikke inventar og utstyr til nybygg/nyanlegg (jf. art 200). Det kreves ingen oppsplitting av entreprenørfakturaer på eksempelvis arbeid og materialer. Utgiftene føres samlet. Art 230 omfatter ikke vedlikehold av utstyr som ikke er direkte relatert til bygg eller anlegg, dette føres på art 240.
8. Vedlikehold av vegnettet består av tiltak for å ta vare på og sikre funksjonaliteten på den fysiske infrastrukturen. Dette innebærer tiltak for å opprettholde standarden på veidekker og veifundament, grøfter, bruer, tunneler, støyskjermer, holdeplasser og andre tekniske anlegg i tråd med fastsatte kvalitetskrav.
9. Art 230 har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet. I driftsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til vedlikehold. I investeringsregnskapet gir arten uttrykk for utgifter til bygge- eller anleggstjenester ved påkostninger eller investering i nybygg/nyanlegg. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.

240 Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester

1. Art 240 skal kun omfatte innkjøp av driftstjenester fra andre.
2. Vedlikehold av bygg og anlegg knyttes til art 230 og 250.
3. Driftsavtaler for brannvarslingsanlegg, heiser og andre eiendeler
4. Driftsavtaler for teknisk infrastruktur, IT-sentraler og -programmer, kontormaskiner, og annet inventar/utstyr som ikke er direkte byggrelatert.
5. Skadedyrsforebygging og lignende
6. Vaktmesteravtaler (kjøp fra andre).
7. Avtaler for drift av veier (f.eks. brøyting, strøing, feiing, tømning av sandfang og sluk).
8. (Fylkes)kommunens lønnsutgifter til egne vaktmestere og eget driftspersonell skal rapporteres på artsserie 0 i KOSTRA (art 070 skal benyttes for andelen som gjelder vedlikehold av bygg/eiendom). (Fylkes)kommunens utgifter til drift av eget transportmateriell skal føres på art 170 for transportmateriell.

250 Materialer til vedlikehold, påkostning, nybygg, nyanlegg

1. Utgifter til materialer ved vedlikehold av bygninger/anlegg ved påkostning/investeringer i kommunal regi.
2. Eksempelvis maling, betong, trevirke, ledninger mv.
3. Arten har ulik betydning i drifts- og investeringsregnskapet.
4. Skillet mellom vedlikeholdsutgifter og utgifter til påkostning/investering er beskrevet i Kommunal regnskapsstandard (F) nr. 4 Avgrensningen mellom driftsregnskapet og investeringsregnskapet, se www.gkrs.no.

260 Renholds- og vaskeritjenester

1. Kjøp av renholdstjenester
2. Vask av tekstiler i kommunal regi
3. Leie av renholdspersonale

271 Innleie av personell fra private (vikartjenester)

1. Innleie av personell fra private bemanningsforetak/vikarbyrå, enkeltpersonforetak, andre kommuner, eller lignende som inngår i kommunenes eller fylkeskommunenes egenproduksjon.
2. Innleie av personell med fagkompetanse, for eksempel juridisk kompetanse, som utfører saksbehandling og uttaler seg på vegne av kommunen skal føres på art 271. Kjøp av juridiske tjenester fra et advokatfirma som uttaler seg på vegne av et advokatfirma vil være kjøp av juridiske tjenester som skal føres på art 272.
3. Kjøp av konsulenttjenester og andre tjenester som uttaler seg på vegne av eget firma, for eksempel gjennom en konsulentrapport, vil være kjøp av andre tjenester som skal føres på art 272.
4. Innleie av personell til en tjeneste der hele tjenesten erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon skal føres på art 370.
5. [Utgifter til innleie av personell til renholdstjenester skal føres på art 260 Renholds- og vaskeritjenester.](#)
6. [Utgifter til innleie av personell til vaktmestertjenester skal føres på art 240 Driftsavtaler, reparasjoner og vaktmestertjenester.](#)

272 Andre tjenester

1. Kjøp av andre tjenester som inngår i egenproduksjon og som ikke hører naturlig under andre arter. For eksempel:
2. Konsulenttjenester
3. Juridisk bistand
4. Kontrolloppgaver, for eksempel prøvetakning av drikke- og spillvann
5. Generelle rådgivingstjenester i forbindelse med forvaltning, drift og vedlikehold
6. Kjøp av tanntekniske tjenester
7. Kjøp av bedriftshelsetjenester
8. Kjøp av undervisningstjenester
9. Tolketjenester
10. Logopedtjenester
11. Egenandel lege/sykehus
12. Refusjon til staten for statlige NAV-ansatte der kommunen dekker deler av lønnen
13. Innleie av personell med fagkompetanse, for eksempel juridisk kompetanse, som utfører saksbehandling og uttaler seg på vegne av kommunen skal føres på art 271. Kjøp av juridiske tjenester fra et advokatfirma som uttaler seg på vegne av et advokatfirma vil være kjøp av juridiske tjenester som skal føres på art 272.
14. Kjøp av konsulenttjenester og andre tjenester som uttaler seg på vegne av eget firma, for eksempel gjennom en konsulentrapport, vil være kjøp av andre tjenester som skal føres på art 272.
15. Innleie av personell til en tjeneste der hele tjenesten erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon skal føres på art 370.
16. Ytelser til oppdragstakere som ikke er registrerte næringsdrivende, for eksempel honorarer til oppdragstakere som ikke har registrert enkeltpersonforetak, som kommunen utbetaler uten faktura fra oppdragstaker og som kommunen rapporterer i A-meldingen, føres på art 165. Kjøp av tjenester fra registrerte næringsdrivende føres på relevant art for den aktuelle tjenesten, og ikke art 165.

280 Grunnerverv

1. Kjøp av tomt
2. Kjøp av grunn, salgssummen
3. Dokumentavgift og tinglysingsgebyr

285 Kjøp av eksisterende bygninger og anlegg

1. Kjøp av bygninger (kjøpssummen)
2. Kjøp av anlegg (kjøpssummen)
3. Dokumentavgift og tinglysingsgebyrer
4. Kjøp av andeler i borettslag og lignende

Artsserie 3 – Kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon

Om artsserien

Artsserie 3 benyttes for utgifter til kjøp av tjenester som *erstatte* egen tjenesteproduksjon.

Tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon er tjenester som en leverandør yter direkte til brukerne på vegne av kommunen eller fylkeskommunen etter avtale mellom leverandøren og kommunen eller fylkeskommunen. Et typisk eksempel på slike «sluttprodukter» er private institusjoner eller selskaper som etter driftsavtale med kommunen yter pleie og omsorgstjenester eller hjemmehjelp. Man kan si at kommunen i slike tilfeller kjøper «hele» sykehjemsplasser eller hjemmehjelpstjenester i stedet for å produsere dette selv.

Dersom avtalen mellom (kommunen eller fylkeskommunen og leverandøren) innebærer at leverandøren står for både infrastruktur og personellinnsats som skal til for å dekke brukernes behov på et funksjonsområde, vil dette som hovedregel regnes som kjøp som erstatter kommunal tjenesteproduksjon. Se også boks 5.1.

Artene 300 til 370 benyttes når kjøpet ikke er konserninternt, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne kjøp av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon, rapporteres på art 380.⁵

Konserninterne kjøp av varer og tjenester som *inngår* i egen tjenesteproduksjon skal *også* rapporteres på art 380 *når begge parter (både kjøper og selger)* fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

⁵ Slike kjøp og salg vil alltid gå på samme KOSTRA-funksjon, jf. punkt 6.5.1.

Tjenester som erstatter egenproduksjon

Ved kjøp av *individuelle* tjenester føres utgiften på artsserie 3 bare hvis tjenesten dekker alt det vesentlige av en funksjon som er relatert til en enkelt bruker, eksempelvis tjenestene under funksjon 258. I tillegg kreves det at leverandøren står for alle produksjonsmidler knyttet til tjenesten.

Eksempelvis:

- For tjenester som tilbys i brukernes hjem, slik som praktisk hjelp i hjemmet, inkluderer dette arbeidskraft, utstyr, transport mv, men ikke lokaler.
- For institusjonsbaserte tjenester som grunnskole, sykehjem og barnehage inkluderer dette også lokaler.

Ved kjøp av *kollektive* tjenester føres utgiften på artsserie 3 bare hvis tjenesten dekker alt det vesentlige av en funksjon som er relatert til alle innbyggere i (fylkes)kommunen, eventuelt en avgrenset del av (fylkes)kommunen, eksempelvis brannvesen (funksjon 339).

Ved kjøp av *infrastrukturtenester* (slik som vei, vannforsyning osv., altså infrastruktur som ikke knytter seg til individuelle eller kollektive tjenester) føres utgiften på artsserie 3 bare hvis leverandøren står for alle produksjonsmidler knyttet til produksjonen og/eller distribusjonen. For de fleste infrastrukturtenester skilles det dermed mellom distribusjonsapparatet og produksjonsapparatet. Dette gjelder vannforsyning, avløp og avfall, men ikke vei. For eksempel vil vannforsyningsanlegget måtte være eiet av leverandøren for at artsserie 3 skal være aktuell.

Dersom kommunen har avtale om vedlikehold av vannforsyningsanlegget med en privat aktør, benyttes artsserie 1/2. For veier benyttes artsserie 1/2 så lenge veien er kommunal eller fylkeskommunal.

Forklaringer til artene 300 til 380

300 Kjøp fra staten

1. Kjøp av tjenester fra staten som erstatter kommunal eller fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempelvis utgifter for utskrivningsklare pasienter (samhandlingsreformen).
2. Fakturaer fra Helfo for helsehjelp i annet EØS-land føres her.

330 Kjøp fra fylkeskommuner

1. Kjøp av tjenester fra (andre) fylkeskommuner som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner. Eksempelvis utgifter for gjesteelever som fylkeskommunen har i annen fylkeskommune.
2. Kjøp av tjenester som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt, men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt, men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

350 Kjøp fra kommuner

1. Kjøp av tjenester fra (andre) kommuner som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempler:
 - a. Gjesteelever i andre kommuners skoler/spesialskoler
 - b. Kjøp av plass i private barnehager i andre kommuner
 - c. Kjøp av drikkevann fra andre kommuner
2. Kjøp av tjenester som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt, men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt, men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

370 Kjøp fra andre

1. Kjøp av tjenester fra andre som erstatter kommunal/fylkeskommunal egenproduksjon. Se punkt 9.3.1 og 9.4.1 om skillet mellom artsserie 1/2 og artsserie 3 og punkt 9.1 om begrepet andre. Eksempler:
 - a. Tilskudd til private barnehager for å styrke den norskspråklige utviklinga for minoritetsspråklige barn i barnehage.
 - b. Kommunenes utgifter til spesialundervisning og skyss ved frittstående skoler godkjent etter friskoleloven.
 - c. Kommunale driftstilskudd til privat drevne eldresenter eller fritidsklubber.
 - d. Utgifter til privat transportfirma som forestår innsamling av husholdningsavfall.
 - e. Utgifter til privat transportfirma som forestår tømning av septiktanker.
 - f. Kjøp av tjenester slutthåndtering av slam.
 - g. Kommunal finansiering av boliger/institusjoner (f.eks. innen pleie- og omsorgstjenestene eller psykisk helse- og rustjenester) som er drevet av private organisasjoner som har driftsavtale med kommunen.
 - h. Driftsavtaler og driftstilskudd til leger eller fysioterapeuter.
 - i. Kjøp av tjenester fra aksjeselskap (f.eks. transporttjeneste for eldre, renovasjonstjeneste).
 - j. Tilskudd til lærebedrifter til lærlinger/lærekandidater (funksjon 570).
 - k. Tilskudd til private barnehager til tiltak for å bedre språkforståelsen blant minoritetsspråklige barn i førskolealder.
 - l. Kjøp av tjenester fra private tannleger for arbeid/materiell som erstatter fylkeskommunens ansvar (for eksempel akutt behandling, manglende tilgjengelighet til off. tannlege, behov for særskilt spesialist/kompetanse).
 - m. Betaling veterinærer/veterinærvaktordning.
 - n. Fylkeskommunens utgifter til skyss av elever mellom hjem og skole, når dette ikke utføres av fylkeskommunen selv, jf. art 170.
 - o. Kjøp av barnevernstiltak fra kommersielle/ideelle private aktører.

380 Kjøp fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne kjøp, det vil si ved kjøp fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1.
2. Dette gjelder både når kjøpet anses som kjøp som inngår i egenproduksjon (jf. definisjonen av artsserie 1 og 2) og når kjøpet anses som kjøp som erstatter egenproduksjon (jf. definisjonen av artsserie 3).
3. Når kjøper benytter art 380, benytter selger art 780.
4. Art 380 benyttes ikke ved konserninterne kjøp når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 380 benyttes heller ikke ved konserninterne kjøp når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1.
5. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 380 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

Artsserie 4 – Overføringer og tilskudd til andre

Om artsserien

Artsserie 4 benyttes for overføringer og tilskudd til andre, det vil si utgifter som ikke er knyttet til kjøp eller avtale om leveranse av tjenester til eller på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Med leveranse av tjenester menes her tjenester som inngår i eller erstatter kommunens eller fylkeskommunens egen tjenesteproduksjon.

Videreformidling av tilskudd til andre føres også på artsserie 4.

Artene 400 til 470 benyttes når overføringen eller tilskuddet ikke er konsernintern, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd rapporteres på art 480 *når begge parter (både overfører og mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd skal i enkelte tilfeller *ikke* rapporteres på art 480. Dette gjelder når:

- a. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *på ulike KOSTRA-funksjoner*, se kapittel 6 og punkt 6.6.1
- a. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se kapittel 6 og punkt 6.7.1.

Forklaringer til artene 400 til 480

400 Overføring til staten

1. Overføringer og tilskudd til staten. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempler:
 - a. Overføringer til trygdeforvaltningen
 - b. Andre overføringer til staten
 - c. Skatt
 - d. Medfinansiering somatiske tjenester (samhandlingsreformen)
 - e. Kommunale egenbetalinger (medfinansiering) av barnevernstiltak som staten (ved Bufetat) er ansvarlig for.
 - f. Avregningsoppgjør fastlegeordningen/fysioterapeuter (tilbakebetaling til staten)
 - g. Utgift knyttet til justeringsplikt ved endring i bruk av kapitalvare etter justeringsreglene i merverdiavgiftsloven og merverdiavgiftskompensasjonsloven.

429 Merverdiavgift som gir rett til merverdiavgiftskompensasjon

1. Merverdiavgift på anskaffelser som gir rett til kompensasjon etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner utgiftsføres på art 429 og henføres til funksjonen der merverdikompensasjonsutgiften er påløpt.
2. Merverdiavgift som kan kreves kompensert etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner, inntektsføres på art 729.

Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser som er utgiftsført i driftsregnskapet, henføres til funksjonen der mva-kompensasjonsutgiften er påløpt.

Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet henføres til funksjon 841. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet skal benyttes til felles finansiering av investeringer i bygninger, anlegg og andre varige driftsmidler.

430 Overføring til fylkeskommuner

1. Overføringer og tilskudd til (andre) fylkeskommuner. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner.
2. Overføringer og tilskudd til:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt, men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt, men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

450 Overføring til kommuner

1. Overføringer og tilskudd til (andre) kommuner. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempler:
 - a. Overføring av (deler av) generelt statstilskudd til flyktninger ved flytting av tilskuddsberettigede personer
 - b. Overføring av spillemidler fra fylkeskommunen til kommuner
2. Overføringer og tilskudd til:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt, men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt, men som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

470 Overføring til andre

1. Overføringer og tilskudd til andre. Se punkt 9.5.1 om artsserie 4 og punkt 9.1 om begrepet andre.
2. Eksempler:
 - a. Tap på fordringer og garantier
 - b. Støtte til organisasjoner/lag, herunder overføring av spillemidler fra kommunen
 - c. Kjøp av konsesjonskraft, kraftrettighet og annen kraft for videresalg, (merverdiavgift behandles likt som annet kjøp for videresalg)
 - d. Tilskudd til fritidstiltak, kulturtiltak, velforeninger
 - e. Tilskudd/utgifter til håndverkere og materiale ifm vern av bygninger som kommunen/fylkeskommunen ikke eier selv
 - f. Tiltaksutgifter barnevern, som utgifter til livsopphold, boutgifter, andre overføringer/utbetalinger av kostnader som gjelder klient/nettverk, og evt. annet
 - g. Bidrag barnehageopphold og SFO
 - h. Vedtak fra barnevernet om støtte til oppholdsavgift i barnehage (egen eller privat) eller i SFO
 - i. Støtte til husleieutgifter, eksempelvis innenfor en Ungbo-ordning
 - j. Næringstilskudd
 - k. Kontantstøtte
 - l. Annen økonomisk stønad til privatpersoner
 - m. Tilskudd til kirkelig fellesråd, og verdi av tjenesteytingsavtale med fellesrådet
 - n. Bidrag til redusert foreldrebetaling i private barnehager
 - o. Erstatninger, herunder ulempestatning og andre erstatninger knyttet til grunnnerverv
 - p. Tilskudd til kraftselskap for subsidiering av energi/strøm til private/innbyggere
 - q. Dekning av utgifter for personer (eks. transporttjenester, busskort, leie av buss/taxi) når dette er økonomisk stønad gitt etter lov om sosiale tjenester i arbeids- og velferdsforvaltningen §§ 18 og 19.
 - r. Dekning av utgifter til deltakere i introduksjons- eller kvalifiseringsordningen (utgifter utover introduksjonsstønad/kvalifiseringsstønad) – eksempelvis kjøreopplæring, arbeidsklær, reiseutgifter.
 - s. Erstatning/egenandel/regress ved forsikringsoppgjør etter skade på andres eiendom/eiendeler
3. Tilbakebetaling løyvegebyr (godstransport). Ved innlevering av løyve krediteres art 620.

480 Overføring til andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne overføringer, det vil si ved overføringer til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1
2. Når overfører benytter art 480, benytter mottaker art 880.
3. Art 480 benyttes ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 480 benyttes heller ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1.
4. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 480 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

Artsserie 5 – Finansutgifter mv.

Om artsserien

På artene 500 til 529 føres utlån, utgifter som gjelder lån og andre finansutgifter, samt kjøp av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler.

Utlån rapporteres på art 520, men konserninterne utlån føres på art 521, se kapittel 6 og punkt 6.8.1.

Avdrag rapporteres på art 510, men avdrag på konserninterne lån føres på art 511 (*i investeringsregnskapet*), se kapittel 6 og punkt 6.8.2.2.

Renter rapporteres på art 500, men konserninterne renter føres på art 501 *når både renteutgiftene og renteinntektene føres i samme regnskap*, se kapittel 6 og punkt 6.8.3.2.

På artene 530 til 570 føres dekning av tidligere års merforbruk/udekket beløp, avsetninger til fond og overføring til investering.

Avskrivninger føres på art 590.

Forklaringer til artene 500 til 590

500 Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter

1. Renteutgifter på lån
2. Forsinkelsesrenter. Forsinkelsesrenter på innkjøp/anskaffelser følger aktuell tjenestefunksjon.
3. Låneomkostninger. Omfatter alle kostnader knyttet til å ta opp et lån, dvs. alt som inngår i beregning av effektiv rente. Gjelder også kostnader knyttet til å ta opp obligasjons- og sertifikatlån.

501 Konserninterne renteutgifter

1. Arten benyttes for renter på konserninterne lån, det vil si for renteutgifter til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1, men bare når rentene føres i samme regnskap, se punkt 6.8.3.2.
2. Art 501 benyttes også dersom renteutgiftene og renteinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Når låntaker benytter art 501, benytter långiver art 901.
4. Art 501 benyttes ikke ved konserninterne renter når renteutgiftene og renteinntektene føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 500, se punkt 6.8.3.1.
5. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 501 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

509 Tap på finansielle instrumenter

1. Urealisert tap/verdireduksjon på finansielle instrumenter klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, samt "tilbakeføring" av urealisert gevinst/verdiøkning ved senere verdireduksjon. Urealisert tap/verdireduksjon på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som omløpsmidler. Urealisert tap/verdiøkning på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som kortsiktig gjeld.
2. Realiserte tap ved salg/opphep/avvikling.

510 Avdrag på lån

1. Arten benyttes ved avdrag på eksterne låneopptak, det vil si avdrag på lån til banker mv. og eventuelle andre långivere som ikke inngår i samme KOSTRA konsern.
2. Arten benyttes også ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se art 511.

511 Konserninterne avdrag

1. Arten benyttes for avdrag på konserninterne lån, det vil si for avdragsutgifter til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1, men bare når avdraget og det mottatte avdraget føres i samme regnskap, se punkt 6.8.2.2. Dette gjelder selv om avdragsutgiftene og avdragsinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner. Art 511 benyttes enten långiver har finansiert det interne utlånet med eksternt innlån eller med egne midler. Når låntaker benytter art 511, benytter långiver art 921. Dette innebærer for kommuner og fylkeskommuner uten lånefond at art 511 (og 921) bare benyttes når avdraget og det mottatte avdraget føres i investeringsregnskapet. For kommuner og fylkeskommuner med lånefond, innebærer dette at art 511 (og 921) også benyttes når avdraget og det mottatte avdraget føres i driftsregnskapet. Art 511 benyttes da for avdrag til lånefondet i driftsregnskapet til kommunekassen, kommunale foretak og samarbeid som er en del av kommunen når lånefondet fører mottatt avdrag på 921 i drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 9-2.
- ~~2. Art 511 benyttes også dersom avdragsutgiftene og avdragsinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.~~
- ~~3. Art 511 benyttes enten långiver har finansiert det interne utlånet med eksternt innlån eller med egne midler.~~
- ~~4. Når låntaker benytter art 511, benytter långiver art 921.~~
5. Art 511 benyttes ikke ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 510, se punkt 6.8.2.1.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 511 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 ~~til~~ og 5, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

512 Avdrag på lån til videreutlån

1. Avdrag på lån tatt opp med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd. Art 512 benyttes kun ved avdrag til eksterne långivere på lån som nevnt under art 912.
2. Avdrag på lån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Avdrag på andre videreutlån føres på funksjon 870.

520 Utlån

1. Utlån av egne midler, eksempelvis:
 - a. Sosiale utlån
 - b. Utlån næringsfond
 - c. Forskotteringer som er finansiert med egne midler
 - d. Andre utlån til private (selskaper, privatpersoner eller lignende)
2. Art 520 benyttes kun dersom låntaker er ekstern, det vil si at låntaker ikke inngår samme KOSTRA konsern.
3. Art 520 benyttes kun ved utlån av egne midler. Dette vil både omfatte
 - a. utlån av regnskapsenhets midler, og
 - b. utlån av midler som regnskapsenheten har fått overført fra en annen regnskapsenhet innenfor KOSTRA konsern gjennom et konserninternt lån finansiert med egne midler, det vil si der utlånet for kommunens KOSTRA konsern reelt sett er utlån av egne midler (eksempel: kommunekassen låner ut fondsmidler til det kommunale foretaket på art 521, foretaket benytter det interne lånet (art 911) til å finansiere et ekstern utlån på art 520).
4. Utlån som er finansiert med eksternt låneopptak skal ikke føres på art 520, se art 522 og også 521.
5. Det vises til skillet mellom utlån og tilskudd til andre, jf. god kommunal regnskapsskikk, se www.gkrs.no.

521 Konserninterne utlån

1. Arten benyttes for konserninterne utlån, det vil si for utlån til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1 og 6.8.1.
2. Art 521 benyttes også dersom utlånet og bruken av lånet eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Art 521 benyttes hvis långiver har finansiert det konserninterne utlånet med egne midler og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av eget anleggsmiddel (egenkapitalfinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. utlån til eksterne mottakere (egenkapitalfinansiering av utlån for KOSTRA-konsernet).
4. Art 521 benyttes også hvis långiver har finansiert det konserninterne utlånet med eksternt innlån, og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av egen investering med hjemmel i kommuneloven § 14-15 (lånefinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17-første ledd. Långiver fører bruk av lån til finansiering av utlån til videreutlån på art 912 og konserninternt (videre)utlån på art 521. Låntaker fører bruk av konserninternt lån på art 911, og videreutlån på art 522.
5. Når långiver benytter art 521, benytter låntaker art 911.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 521 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

522 Videreutlån

1. Videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd, herunder videreutlån til forskuttering.
1. Art 522 benyttes kun dersom låntaker er eksternt. Det vil si at låntaker ikke inngår samme KOSTRA konsern.
2. Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283.
3. Andre videreutlån enn de som føres på funksjon 283, føres som utgangspunkt på funksjon 870.

529 Kjøp av aksjer og andeler

1. Arten benyttes ved kjøp av finansielle anleggsmidler. Dette omfatter også egenkapitalinnskudd for eksempel i KLP.

530 Dekning av tidligere års merforbruk og udekket beløp

1. Arten brukes også i investeringsregnskapet ved dekning av udekket.

540 Avsetninger til ubundne fond

1. Arten benyttes ved avsetning til ubundne fond i drift og i investering.

550 Avsetninger til bundne fond

1. Arten benyttes ved avsetning til bundne fond i drift og i investering.

570 Overføring til investering**589 Rapportkontroll (positivt avvik)**

1. Arten brukes når kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se kapittel 13 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan.
2. Arten brukes når sum inntekter, lån og egenkapitaldisposisjoner er større enn sum kostnader, lån og egenkapitaldisposisjoner.

590 Avskrivninger

1. Avskrivninger belastes den aktuelle virksomheten/funksjonen. Avskrivningene har motpost art 990 (på funksjon 860).

Artsserie 6 – Salgsinntekter

Om artsserien

Hovedregel

Artsserie 6 benyttes for brukerbetalinger, gebyrer og avgifter, og salgs- og leieinntekter.

Ved merverdiavgiftspliktig omsetning benyttes artene 630 til 650.

Salg av tjenester til innbyggere mv. og salg av tjenester ("deltjenester") som inngår i andre kommuners eller fylkeskommuners egen tjenesteproduksjon føres på artsserie 6.

Merverdiavgiftspliktige vederlag føres alltid på artsserie 6 og ikke artsserie 7.

Unntak – art 780

Konserninterne salg av varer og tjenester skal rapporteres på art 780 og ikke artsserie 6 *når begge parter (både kjøper og selger) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.*

Forklaringer til artene 600 til 670

600 Brukerbetalinger

1. Inntekter av brukerbetaling knyttet til faste avtaler/abonnementer om generelle kommunale tjenester.
2. Brukerbetaling for hjemmetjenester
3. Dagopphold
4. Egenandeler
5. Vederlag for opphold på institusjon (også den delen av brukerbetalingen som eventuelt refunderes fra NAV når NAV dekker en del av brukerbetalingen)
6. Oppholdsbetaling i barnehager
7. Oppholdsbetaling SFO
8. Foreldrebetaling kultur- og musikkskoler
9. Vederlag for sykehjemsplasser

620 Annet salg av varer og tjenester, gebyrer o.l. som ikke er merverdiavgiftspliktig

1. Kommunale salgs- og leieinntekter (ekskl. husleie) av varierende og «tilfeldig» karakter som er avgiftsfrie (jf. art 650). Salg av tjenester til andre som ikke er merverdiavgiftspliktige. Eksempler:
 - a. Salgs- og skjenkeavgifter alkohol
 - b. Løyvegebyrer. Tilbakebetaling løyvegebyr ved innlevering av løyve (godstransport) debiteres art 620.
 - c. Fylkeskommunens inntekter fra formidling av kulturtilbud til kommunene knyttet til den kulturelle skolesekken
 - d. Bompenginntekter fra egne bommer
 - e. Avgiftsfrie gebyrinntekter (offentlig myndighetsutøvelse). For eksempel gebyrer for feiing som ikke er merverdiavgiftspliktig.
2. Merverdiavgiftsreglene bestemmer hva som skal føres her

629 Billettinntekter

1. Merverdiavgiftspliktige parkeringsbilletter og andre merverdiavgiftspliktige billettinntekter føres på art 650

630 Utleie av boliger og lokaler mv. og festeavgifter

1. Leieinntekter fra kommunale utleieboliger, eksempelvis trygde-, personal- og gjennomgangsboliger eller Ungbo-boliger. Herunder husleiesubsidier/støtte som ikke utbetales direkte til leietaker, men der støtten overføres direkte (internt) til kommunenes utleieenhet.
2. Festeavgifter for kommunale tomter
3. Utleie av lokaler i for eksempel kulturbygg og ungdomsklubber
4. Merverdiavgiftspliktig husleie skal føres på art 630. Se likevel unntak i punkt 5.5.3 om internhusleie og punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

640 Merverdiavgiftspliktige gebyrer

1. Kommunale årsgebyrer (vann, avløp, renovasjon og slamtømming)
2. Tilknytningsgebyr (vann og avløp)
3. Art 640 benyttes likevel ikke når det følger av punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.
4. Kommunale gebyrer med fritak for merverdiavgift i følge merverdiavgiftsforskriften § 6-13 punkt 4.

650 Annet merverdiavgiftspliktig salg av varer og tjenester

1. Salg av varer og tjenester til andre som er merverdiavgiftspliktige (salgsinntekter og billettinntekter som er merverdiavgiftspliktige).
2. Inntekter ved videresalg av konsesjonskraft, kraftrettighet eller annen kraft.
3. Art 650 benyttes likevel ikke når det følger av punkt 6.5 om konserninterne transaksjoner innenfor samme KOSTRA-funksjon.

660 Salg av driftsmidler

1. Inntekter fra salg av driftsmidler. Merverdiavgiftspliktig salg av driftsmidler føres også her.

670 Salg av fast eiendom

1. Inntekter fra salg av tomter, bygninger m.m.
2. Salg av andeler (leiligheter) i borettslag etc.

Artsserie 7 – Overføringer fra andre med krav om motytelse mv.

Om artsserien

Artsserie 7 benyttes for overføringer og tilskudd fra andre hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Også inntekter hvor det ikke gis en ytelse til den som yter tilskuddet kan inngå her. Artsserien omfatter flere typer inntekter, av litt ulik art, typisk (ikke uttømmende):

- Tilskudd til finansiering av bestemte utgifter
- Refusjoner av påløpte utgifter eller utlegg som er pådratt for andre
- Betaling for "hele" tjenester hvor tjenesten erstatter andre kommuners eller fylkeskommuners egen tjenesteproduksjon (salg eller leveranse av "hele tjenester"/"sluttprodukter", eksempelvis sykehjemsplasser)

Artene 700 til 770 benyttes når overføringen, tilskuddet mv. ikke er konsernintern, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne salg av tjenester som erstatter egen tjenesteproduksjon, rapporteres på art 780.⁶

Konserninterne salg av varer og tjenester som *inngår* i kjøpers egen tjenesteproduksjon skal *også* rapporteres på art 780 *når begge parter (både kjøper og selger)* fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

⁶ Slike kjøp og salg vil alltid gå på samme KOSTRA-funksjon, jf. punkt 6.5.1.

Forklaringer til artene 700 til 780

700 Refusjon fra staten

1. Overføringer og tilskudd fra staten hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempler:
 - a. Toppfinansieringstilskudd ressurskrevende tjenester (tilskuddet fordeles på aktuelle funksjoner)
 - b. Refusjon fra NAV-stat (eksempelvis kvalifiseringsprogram)
 - c. Refusjon for skyssutgifter til hjemmesykepleie
 - d. Fastlønnstilskudd for leger/fysioterapeuter
 - e. Avregningsoppgjør fastlegeordningen (utbetaling fra staten)
 - f. Tilskudd til ekstra språkopplæring av fremmedspråklige elever
 - g. Tilskudd til opplæring i norsk og samfunnskunnskap for voksne innvandrere
 - h. Tilretteleggingstilskudd NAV-stat
 - i. Tilskudd som gis ifm. flom, orkaner og lignende føres på art 700
 - j. Andre tilskuddsordninger som er knyttet til produksjon av et bestemt antall tjenester defineres som refusjoner
 - k. Inntekt knyttet til justeringsrett ved endring i bruk av kapitalvare etter justeringsreglene i merverdiavgiftsloven og merverdiavgiftskompensasjonsloven.

710 Sykelønnsrefusjon

1. Sykelønnsrefusjon fra folketrygden
2. Refusjon for fødselspenger

729 Kompensasjon for merverdiavgift

1. Merverdiavgift som omfattes av generell kompensasjonsordning, og som skal kreves kompensert etter lov om kompensasjon av merverdiavgift for kommuner og fylkeskommuner, jf. art 429.
2. Art 729 gjelder anskaffelser foretatt i driftsregnskapet og i investeringsregnskapet.
3. Kompensasjon for anskaffelser i driftsregnskapet henføres til funksjonen der merverdiavgiftskompensasjonsutgiften er påløpt.
4. Merverdiavgiftskompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet er frie midler som skal benyttes til felles finansiering av investeringer i bygninger, anlegg og andre varige driftsmidler. Kompensasjon for anskaffelser i investeringsregnskapet henføres til funksjon 841.

730 Refusjon fra fylkeskommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) fylkeskommuner hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner. Eksempler:
 - a. Refusjon av kommunale avgifter i forbindelse med fylkesveier
 - b. Lærlingetilskudd

750 Refusjon fra kommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) kommuner hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempler:
 - a. Gjestelever
 - b. Avtale om sykehjemsplasser
 - c. Barnehageplasser

770 Refusjon fra andre

1. Overføringer og tilskudd fra andre hvor det er knyttet en motytelse til inntekten, eller hvor inntekten knytter seg til bestemte utgifter. Se punkt 9.8.1 om artsserie 7 og punkt 9.1 om begrepet andre. Eksempler:
 - a. Refusjon etter plan- og bygningsloven
 - b. Utbetaling av forsikringsoppgjør
 - c. Bompenginntekter fra bompengeselskap, refundert via Statens vegvesen
 - d. Refusjon av utlegg som er trukket i ansattes lønn
 - e. Refusjon av utlegg som kommunen har pådratt seg for andre
 - f. Refusjon av dokumentavgift og tinglysningsgebyr fra private

780 Salg til andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne salg, det vil si ved salg til andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1. Dette gjelder også når salget er merverdiavgiftspliktig, det vil si at art 780 benyttes i stedet for artene 630⁷ til 650.
2. Når selger benytter art 780, benytter kjøper art 380.
3. Art 780 benyttes ikke ved konserninterne salg når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 780 benyttes heller ikke ved konserninterne salg når kjøper og selger fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1
4. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 780 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 3, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

⁷ Merverdiavgiftspliktig husleie.

Artsserie 8 – Overføringer fra andre uten krav om motytelse

Om artsserien

Artsserie 8 benyttes for rammetilskudd, skatteinntekter og andre overføringer og tilskudd som kommunen eller fylkeskommunen mottar uavhengig av tjenesteproduksjonen, det vil si at overføringens eller tilskuddets størrelse ikke avhenger av den faktiske tjenesteproduksjonen.

Artene 800 til 870 benyttes når overføringen eller tilskuddet ikke er konsernintern, se også definisjonene i punkt 9.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd rapporteres på art 880 *når begge parter (både overfører og mottaker) fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt på samme KOSTRA-funksjon*, se kapittel 6 og punkt 6.5.1.

Konserninterne overføringer og tilskudd skal i enkelte tilfeller *ikke* rapporteres på art 880. Dette gjelder når:

- a. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *på ulike KOSTRA-funksjoner*, se kapittel 6 og punkt 6.6.1
- b. overfører og mottaker fører den konserninterne utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se kapittel 6 og punkt 6.7.1

Forklaringer til artene 800 til 890

800 Rammetilskudd

1. Rammetilskudd fra staten, inklusive positiv og negativ inntektsutjevning (skatteutjevning).

810 Andre statlige overføringer

1. Overføringer og tilskudd fra staten. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet staten. Eksempler:
 - a. Vertskommunetilskudd (HVPU)
 - b. Lønntilskudd til omsorgssektoren
 - c. Utbedringstilskudd til boliger
 - d. Integreringstilskudd
 - e. Tilskudd til bosetting av mindreårige flyktninger
 - f. Engangstilskudd flyktninger over 60 år
 - g. Hjemfallsinntekter
 - h. Prosjektskjønnsmidler
 - i. Statlige tilskudd som gjelder ren videreformidling, herunder innbetaling av spillemidler til fylkeskommunen (også den delen som fylkeskommunen har fått tildelt selv).
 - j. Tilskudd fra Sametinget til drift og utvikling av tospråk-kommune/fylkeskommune
 - k. Rente- og avdragskompensasjon
 - l. Utbetalinger fra Havbruksfondet
 - m. Tilskudd fra produksjonsavgift på landbasert vindkraft.

830 Overføring fra fylkeskommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) fylkeskommuner. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet fylkeskommuner. Eksempelvis overføring av spillemidler til kommunen fra fylkeskommunen (også den delen av spillemidlene som kommunen har fått tildelt selv).
2. Overføringer og tilskudd fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt, men som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men, som fylkeskommunen (for en fylkeskommune: en annen fylkeskommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

850 Overføring fra kommuner

1. Overføringer og tilskudd fra (andre) kommuner. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet kommuner. Eksempelvis integreringstilskudd ved flytting av flyktninger i integreringsperioden.
2. Overføringer og tilskudd fra:
 - a. Interkommunale politiske råd etter kommuneloven kapittel 18 som ikke er eget rettssubjekt men, som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.
 - b. Kommunale oppgavefelleskap etter kommuneloven kapittel 19 som ikke er eget rettssubjekt men, som kommunen (for en kommune: en annen kommune) er kontorkommune for, jf. punkt 9.1.

867 Eiendomsskatt næringseiendom m.m.

1. Eiendomsskatt fra næringseiendom, ubebygde tomter og annen eiendom som ikke skal føres på artene 868, 869, 871 til 873 og 878 til 879. Art 867 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

868 Eiendomsskatt kraftnett

1. Eiendomsskatt fra kraftnettet, det vil si kraftlinjer med transformatorstasjoner og koblingsstasjoner. Art 868 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

869 Eiendomsskatt oppdrettsanlegg i sjø

1. Eiendomsskatt fra oppdrettsanlegg i sjø. Til slikt anlegg regnes de fysiske installasjonene som merder, flytemodul, fôringsmaskin, fôringslager, oppholdsrom, sanitæranlegg og liknende, samt anker, lodd o.l. til forankring. Art 869 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

870 Skatt på inntekt og formue

1. Skatt på alminnelig inntekt og formue for personlige skattytere. Art 870 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

871 Eiendomsskatt vannkraftanlegg

1. Eiendomsskatt fra vannkraftanlegg beregnet på grunnlagene fastsatt av Skattedirektoratet. Eiendomsskatt fra kraftnett (kraftlinjer med transformatorstasjoner og koblingsstasjoner) føres på art ~~876~~ 868. Art 871 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

872 Eiendomsskatt vindkraftverk

1. Vindkraftverk med tilhørende grunneiendom. Art 872 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

873 Eiendomsskatt petroleumsanlegg

1. Anlegg omfattet av særskattereglene for petroleum. Art 873 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.

~~876 Eiendomsskatt kraftnett og næringseiendom m.m. UTGÅTT FRA 2027 (erstattes av nye arter 867, 868, og 869)~~

877 Andre direkte og indirekte skatter

1. Konesjonsavgift.
2. Naturressursskatt. Naturressursskatt føres på funksjon 800.
3. **Overnattingsavgift og cruiseavgift etter besøksbidragsloven. Dette føres på funksjon 842.**
4. Andre direkte og indirekte skatter under art 877 føres på aktuell tjenestefunksjon.

878 Eiendomsskatt boliger

1. Eiendomsskatt fra eiendom med boligbygning - herunder også helårsbolig og våningshus benyttet som fritidsbolig, inklusive tilhørende tomt. Skatt fra tomter uten noen boligbygning føres på art ~~876~~ 867. Art 878 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.
2. ~~Art 878 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.~~

879 Eiendomsskatt fritidsboliger

1. Arten omfatter kun eiendomsskatt fra eiendom med fritidsbygning med kode 161 'Hytter, sommerhus, fritidsbygg' i matrikkelen, inklusive tilhørende tomt. Skatt fra tomter uten slik fritidsbygning føres på art ~~876~~ 867. Art 879 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.
2. ~~Art 879 skal kun benyttes i kombinasjon med funksjon 800.~~

880 Overføring fra andre regnskapsenheter som inngår i KOSTRA konsern

1. Arten benyttes ved konserninterne overføringer, det vil si ved overføringer fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1, men bare når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *samme* KOSTRA-funksjon, se punkt 6.5.1.
2. Når mottaker benytter art 880, benytter overfører art 480.
3. Art 880 benyttes ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt på *ulike* KOSTRA-funksjoner. Art 880 benyttes heller ikke ved konserninterne overføringer når overfører og mottaker fører utgiften og tilhørende inntekt *i ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes ordinære arter, se punkt 6.6.1 og 6.7.1.
4. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 880 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 3, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

890 Overføringer fra andre

1. Overføringer og tilskudd fra andre. Se punkt 9.9.1 om artsserie 8 og punkt 9.1 om begrepet andre. Eksempler:
 - a. Gaver fra private, herunder ”arv” (testamentariske gaver).
 - b. Innbetaling på tapsførte fordringer.

Artsserie 9 – Finansinntekter mv.

Om artsserien

På artene 900 til 929 føres bruk av lån, inntekter som gjelder lån og andre finansinntekter, samt salg av aksjer og andeler som er finansielle anleggsmidler.

Bruk av lån rapporteres på art 910, men bruk av konserninterne lån føres på art 911, se kapittel 6 og punkt 6.8.1.

Mottatte avdrag på utlån rapporteres på art 920, men mottatte avdrag på konserninterne utlån føres på art 921 *når både avdraget og det mottatte avdraget føres i samme regnskap (i investeringsregnskapet)*, se kapittel 6 og punkt 6.8.2.2.

Renter rapporteres på art 900, men konserninterne renter føres på art 901 *når både renteutgiftene og renteinntektene føres i samme regnskap*, se kapittel 6 og punkt 6.8.3.2.

På artene 940 til 970 føres bruk av fond og overføring fra investering.

Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning føres på art 980.

Motpost avskrivninger føres på art 990.

Forklaringer til artene 900 til 990

900 Renteinntekter

1. Renteinntekter fra utlån (herunder formidlingslån/videreutlån)
2. Forsinkelsesrenter. Forsinkelsesrenter ved salg av varer og tjenester mv. føres på funksjon 870.

901 Konserninterne renteinntekter

1. Arten benyttes for renter på konserninterne lån, det vil si for renteinntekter fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3. men bare når rentene føres i samme regnskap, se punkt 6.8.3.2.
2. Art 901 benyttes også dersom renteutgiftene og renteinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Når långiver benytter art 901, benytter låntaker art 501.
4. Art 901 benyttes ikke ved konserninterne renter når renteutgiftene og renteinntektene føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 900, se punkt 6.8.3.1.
5. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 901 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 3, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

905 Utbytte og eieruttak

909 Gevinst på finansielle instrumenter

1. Urealisert gevinst/verdistigning på finansielle instrumenter klassifisert som markedsbaserte finansielle omløpsmidler, samt "tilbakeføring" av urealisert tap/verdireduksjon ved senere verdiøkning. Tilbakeføring av urealisert tap/verdireduksjon (opp til anskaffelseskost) på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som omløpsmidler. Tilbakeføring av urealisert tap/verdiøkning (ned til opptakskost) på finansielle instrumenter (inklusive derivater) klassifisert som kortsiktig gjeld.
2. Realiserte gevinster ved salg/avvikling/opphør.

910 Bruk av lån

1. Arten benyttes ved bruk av eksternt innlån i investeringsregnskapet, det vil si lån fra banker mv. og eventuelle andre långivere som ikke inngår i samme KOSTRA konsern.

911 Bruk av konserninterne lån

1. Arten benyttes for bruk av konserninterne lån, det vil si bruk av lån fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1 og 6.8.1.
2. Art 911 benyttes også dersom utlånet og bruken av lånet eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.
3. Art 911 benyttes hvis långiver har finansiert det konserninterne utlånet med egne midler, og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av eget anleggsmiddel (egenkapitalfinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. utlån til eksterne mottakere (egenkapitalfinansiering av utlån for KOSTRA-konsernet).
4. Art 911 benyttes også hvis långiver har finansiert det konserninterne utlånet med eksternt innlån, og låntaker bruker lånet til:
 - a. anskaffelse av egen investering med hjemmel i kommuneloven § 14-15 (lånefinansiering av egen investering for KOSTRA-konsernet), og
 - b. videreutlån med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd.
Långiver fører bruk av lån til finansiering av utlån til videreutlån på art 912 og konserninternt (videre)utlån på art 521. Låntaker fører bruk av konserninternt lån på art 911, og videreutlån på art 522.
5. Når låntaker benytter art 911, benytter långiver art 521.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 911 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 4, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

912 Bruk av lån til videreutlån

1. Arten brukes ved finansiering av videreutlån (bruk av lån) foretatt med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd.
2. Art 912 benyttes kun dersom långiver er eksternt. Det vil si lån fra banker mv. og eventuelle andre långivere som ikke inngår i samme KOSTRA konsern.
3. Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283.
4. Andre videreutlån føres på funksjon 870.

920 Mottatte avdrag på utlån

1. Mottatte avdrag fra eksterne låntakere på utlån av egne midler som nevnt under art 520. Omfatter også tilbakebetaling av forskotteringer der utlånet er finansiert med egne midler, jf. art 520. Mottatte avdrag på utlån som er finansiert med eksternt låneopptak skal ikke føres på art 920.
2. Arten benyttes også ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*, se art 921.

921 Mottatte avdrag på konserninterne utlån

1. Arten benyttes for mottatte avdrag på konserninterne lån, det vil si for avdragsinntekter fra andre regnskapsenheter som inngår i samme KOSTRA konsern, se punkt 6.3.3.1. Arten benyttes bare når avdraget og det mottatte avdraget føres i samme regnskap, se punkt 6.8.2.2. Dette gjelder selv om avdragsutgiftene og avdragsinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner. Art 921 benyttes enten långiver har finansiert det interne utlånet med eksternt innlån eller med egne midler. Når långiver benytter art 921, benytter låntaker art 511. Dette innebærer for kommuner og fylkeskommuner uten lånefond at art 921 (og 511) bare benyttes når avdraget og det mottatte avdraget føres i investeringsregnskapet. For kommuner og fylkeskommuner med lånefond, innebærer dette at art 921 (og 511) også benyttes når avdraget og det mottatte avdraget føres i driftsregnskapet. Art 921 benyttes da av lånefondet når lånefondet fører mottatt avdrag på 921 i drift etter budsjett- og regnskapsforskriften § 9.
- ~~2. Art 921 benyttes også dersom avdragsutgiftene og avdragsinntektene eventuelt rapporteres på ulike funksjoner.~~
- ~~3. Art 921 benyttes enten långiver har finansiert det interne utlånet med eksternt innlån eller med egne midler.~~
- ~~4. Når långiver benytter art 921, benytter låntaker art 511.~~
5. Art 921 benyttes ikke ved konserninterne avdrag når avdraget og det mottatte avdraget føres i *ulike regnskap, henholdsvis driftsregnskapet og investeringsregnskapet*. I disse tilfellene benyttes art 920, se punkt 6.8.2.1.
6. Ved rapporteringen av det konsoliderte årsregnskapet er art 921 kun aktuell for visse typer konserninterne transaksjoner mellom det konsoliderte årsregnskapet og visse regnskapsenheter, se punkt 6.9.4 bokstav c. For øvrig gjelder det samme som nevnt over i nr. 1 til 5, se punkt 6.4 og 6.9.3 og 6.9.4.

922 Mottatte avdrag på videreutlån

1. Mottatte avdrag på videreutlån, herunder tilbakebetalinger av forskutninger, foretatt med hjemmel i kommuneloven § 14-17 første ledd. Art 922 benyttes kun ved mottatte avdrag fra eksterne låntakere på videreutlån som nevnt under art 522.
2. Videreutlån etter Husbankens ordninger føres på funksjon 283. Andre videreutlån føres på funksjon 870.

929 Salg av aksjer og andeler

1. Arten benyttes ved salg av finansielle anleggsmidler. Dette omfatter også tilbakebetaling av egenkapitalinnskudd KLP.

940 Bruk av ubundne fond

1. Arten benyttes ved bruk av ubundne fond i drift og i investering.

950 Bruk av bundne fond

1. Arten benyttes ved bruk av bundne fond i drift og i investering.

970 Overføring fra drift**980 Merforbruk og udekket beløp fremført til inndekning i senere år**

1. Arten brukes også i investeringsregnskapet ved udekket.
2. Arten kan kun benyttes på funksjon 899.

989 Rapportkontroll (negativt avvik)

1. Arten brukes når kommunale og fylkeskommunale foretak og interkommunale selskaper utarbeider årsregnskapet etter regnskapsloven. Se kapittel 13 for veiledning om rapportering av årsregnskap etter regnskapsloven og konvertering til obligatorisk KOSTRA-kontoplan.
2. Arten brukes når sum inntekter, lån og egenkapitaldisposisjoner er lavere enn sum kostnader, lån og egenkapitaldisposisjoner.

990 Motpost avskrivninger

1. Motpost til alle avskrivninger som de enkelte funksjonene/virksomhetene er belastet med. Inntektsføring av alle avskrivninger skjer på funksjon 860.